

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Salonen, H. (2019) Mutta entä jos työntekijä kuolee rakennustyömaalla? : Vastaavan työnjohtajan rooli ja vastuut ovat erittäin suuret. Akaan seutu online, 30.11.2019.

URL: <https://akaanseutu.fi/2019/11/30/forum-akaa-enta-jos-tyontekija-kuolee-rakennustyomaalla-ja-todetaan-etta-vastaavan-tyonjohtajan-kelpoisuus-ei-ole-ymparistoministerion-ohjeen-mukainen/#ab1d128e>

Mutta entä jos työntekijä kuolee rakennustyömaalla? – Vastaavan työnjohtajan rooli ja vastuut ovat erittäin suuret

[Forum Akaa](#) Julkaistu 30.11.2019 09:40

Viime viikkoina on Akaassa ohuesti keskusteluttanut rakennusvalvonnalliset tulkinnat ja niiden perustelut. Lainsäädäntö eli maankäyttö- ja rakennuslaki on melko kiemuraista ja tulkinnanvaraista, joten koitetaan analysoida asiaa maanläheisesti.

Lue lisää: [Akaan Muuraus ja Laatoitus rakentaa kerrostalon Urjalaan Toijalan sijaan – Sami Hyötyläisen kokemus ei riittänyt Akaassa: ”Miksi en menisi sinne, jonne käyn”](#)

Rakennustarkastajan tärkeimpiä tehtäviä rakennusvalvonnassa on määritellä rakennusten suunnittelijoiden ja työnjohtajien kelpoisuuksia suhteessa rakennuskohteen vaativuusluokkaan. Vaativuusluokkia on neljä: vähäinen, tavanomainen, vaativa ja poikkeuksellisen vaativa. Mitä vaativampi kohde, sitä enemmän on kelpoisuusvaatimuksia suunnittelijoiden ja työnjohtajien suhteen.

Lainsäädännöstä löytyy velvoittavat säännökset, ympäristöministeriö on ohjeistanut säännösten tulkintaa, ja lisäksi kuntien rakennusvalvonnat tulkitsevat ohjeistuksia tarvittaessa omilla ohjeistuksillaan. Muistetaan kuitenkin kriittiset sulakkeet. Lainsäädäntöä on noudatettava, ohjeista voidaan poiketa perustelluista syistä.

Pääosin jokaisessa kunnassa on oma rakennusvalvonta ja siten myös oma rakennustarkastaja tai -tarkastajia. Tämä yhtälö johtaa väistämättä siihen, että tulkintaeroja ilmenee. Vaikkakin Suomessa on olemassa kehäkolmosen sisäpuolella ja sisäpuolelle laaditut yhtenäiset käytännöt ja ne ovat luonnollisesti koko maapallon ihmisten luettavissa sähköisinä, ei ole selvää, mitkä kunnat Suomessa näitä ohjeita noudattavat. Ja jos eivät noudata, ei ole selvillä, mitä ohjetta nämä kunnat sitten noudattavat.

Lainsäädäntö lähtee myös siitä, että rakennuslupahakemukseen merkitty rakennushankkeeseen ryhtyvä vastaa lähtökohtaisesti kokonaan siitä, että rakennushanke toteutetaan lainsäädännön mukaisesti. Avukseen rakennushankkeeseen ryhtyvä palkkaa suunnittelijoita sekä työnjohtajia, vaativimmissa hankkeissa myös muita konsultteja. Voi olla myös niin, että rakennushankkeeseen ryhtyvä toimii kohteessa eri suunnittelualojen suunnittelijana ja/tai työnjohtajana.

Rakennushankkeessa vastaavan työnjohtajan eli vastaavan mestarin rooli ja vastuut ovat erittäin suuret. Vastaavan työnjohtajan tärkeimpiä tehtäviä on varmistaa tarkastusasiakirja-allekirjoituksin, että toteutus vastaa suunnitelmia. Tälle vastuulle ei ole olemassa määräaika. Periaatteessa kyseinen henkilö vastaa henkilökohtaisesti asiasta elämänsä loppuun asti. Rakennuksen rakentaja antaa myyntitilanteessa kohteelle takuuajan, joka on enintään 10 vuotta. Vastaavan työnjohtajan vastuu seuraa työnjohtajaa myyntitilanteista tai työpaikan muutoksista riippumatta.

Jossain kunnassa toinen henkilö kelpaa työnjohtajaksi ja toisessa ei. Jos todella on näin, tulisi asiaa tarkastella faktapohjaisesti. Aiheesta tulisi löytyä oikaisuvaatimuskelpoiset viranhaltijapäätökset.

Keskustelu ennen näiden päätösten syntymistä on vähintäänkin spekulointia. Toki alustavaa keskustelua voidaan käydä ja rakennustarkastaja voi esittää soveltamansa kelpoisuusehdot tulkintaohjeineen. Kun rakennustarkastaja hyväksyy tai on hyväksymättä päätöksellään työnjohtajaehdokasta kohteen työnjohtajaksi, voi työnjohtaja esittää aiheesta oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen käsittelee rakennusvalvontaviranomainen eli siihen nimetty, usein poliitikoista koostuva lautakunta. Tällöin lautakunta pohtii, pysyttääkö rakennustarkastajan päätöksen voimassa vai tekeekö jonkin muun päätöksen aiheesta. Jos työnjohtajaehdokas ei ole vielä tyytyväinen päätökseen, hän voi valittaa seuraavaksi hallinto-oikeuteen ja siitä tarvittaessa eteenpäin vähintäänkin korkeimpaan hallinto-oikeuteen asti. Kuntalaki suojaa ja mahdollistaa.

Hyvin todennäköistä on, että rakennustarkastaja arvioi kelpoisuuksia ensisijaisesti lainsäädännön ehdoilla ja toissijaisesti ohjeistuksia noudattaen. Jos rakennustarkastaja käyttää jotain muuta arviointikriteereinä, voi miettiä, tapahtuuko tämä tietoisesti vai tietämättä. Ja jos tietoa on, vaatii (tyhmän)rohkeutta olla sitä käyttämättä. Aina tieto ei lisää tuskaa. Kelpoisuuksien hakijalle ei tällä kuviolla ole kuitenkaan merkitystä. Enemmän kiinnostaa tulkinnan lopputulos, toki perusteluineen.

Simuloidaan vielä tilanne, että rakennustarkastaja hyväksyy rakennushankkeelle työnjohtajan, jonka kelpoisuutta ei pystytä todentamaan ympäristöministeriön ja kehäkolmosen sisäpuolisen ohjeen mukaisesti. Hyvin todennäköisesti rakennus valmistuu ajallaan, rakentamisen laatu on erinomaista ja loppuasiakkaat ovat tyytyväisiä.

Mutta jos. Jos sitten se Murphyn laki ottaakin ylivallan ja esimerkiksi työntekijä kuolee rakennustyömaalla ja todetaan, että vastaavan työnjohtajan kelpoisuus ei ole ympäristöministeriön ohjeen mukainen. Joku hyvin todennäköisesti esittää jossain vaiheessa viimeistään oikeusasteessa kysymyksen, että kuka on hyväksynyt työnjohtajan kelpoiseksi kohteeseen. Näistä rakennustarkastajan yöunista on lopulta kyse, kun lakia ja ohjeistuksia tulkitaan, ei mistään muusta.

Jääkiekossa maalivahdilla on yksi tärkeä tehtävä: näe se kiekko. Rakennusvalvonnassa rakennustarkastajan on noudatettava lain lisäksi myös kansallisia ohjeistuksia tai sen taseisia dokumentteja, se kiekko on nähtävä. Tämä asia on helppo tulkita.

Sen sijaan tulkinnan paikka on siinä, pystyykö rakennusvalvonnallisia asioita käsittelemään maanläheisesti. Kukin tulkitsee tämän omalla tavallaan, minä tulkitseen, että ei pysty koska laki ja ohjeet.

Rakentavaa joulunodotusta kaikille!

Henri Salonen

Kirjoittaja on Tampereen ammattikorkeakoulun lehtori, akaalainen entinen kaupungin teknisen toimen viranhaltija.

Forum Akaa on Akaan Seudun kolumnisarja, jossa akaalaiset kirjoittajat tarkastelevat ympäröivää yhteisöä ja yhteiskuntaa.